

[Forsvarsministoren.]

pr. måned og naturalydelse i begrænset omfang gennemført, mens 5 foretrak en mellemøsning, således at der efterhånden sker en forhøjelse af det kontante beløb, bl. a. som følge af omdannelse af de nuværende ordninger med naturalydelse til kontante ydelser.

Der fandt en drøftelse sted om indkvarteringsforholdene, og den viste, at der ikke var overvejende stemning for at stille de værnepligtige frit med hensyn til valg af bolig uden for kasernerne. Indkvarteringsforholdene ønskedes forbedret, og man mente, at dette spørgsmål bør gives en meget høj prioritet.

Spørgsmålet om en eventuel ændring af den nuværende frirejseordning blev rejst og diskuteret; men der var blandt talsmændene flertal for at bevare de goder, som denne ordning indebærer i dag, og man henviste her selvfølgelig i særlig grad til dem, der har langt til hjemmet og derfor vil have betydelige udgifter, hvis de ikke længere har frirejseordningen.

Der var også et meget udtalt ønske om, at kostforplejnings- og kantineordningen omdannes til en cafeteriaordning med valgmuligheder, altså noget, der går i retning af det, forslagsstillerne og klimaudvalget har anført.

Såfremt man ud fra dette møde med talsmændene, der jo ikke er og heller ikke bør være det sidste til drøftelse af denne sag, skal forsøge en prioritering af ønskerne, tror jeg, der især må lægges vægt på en forbedring af indkvarteringsforholdene. Det var jeg også inde på, da vi i sidste folketings-samling drøftede soldaterløn. Disse forbedringer vil blive opnået ved nybyggeri og sanering af bestående kaserner i forbindelse med de igangværende og forestående udflytninger.

Et andet område, hvor der må gennemføres en nyordning og tilpasning, er kostforplejnings- og kantinevirksomheden. Der har været iværksat undersøgelser angående en overgang til en cafeteriaordning for alt personel med muligheder for de værnepligtige for i det daglige at vælge imellem forskellige retter. Endvidere har man undersøgt mulighederne for indkøb af industrielt forarbejdede fødevarer, bl. a. for at be-

grænse behovet for arbejdskraft og lokaler i de militære kostforplejninger. Disse undersøgelser er nu i det store og hele afsluttet, og der er overalt indført en ordning med selvbetjening. Den hidtidige ordning med anvendelse af værnepligtige som medhjælpspersonel er ved forsvarrets landinstitutioner bragt til ophør, og herved er behovet for ca. 1.200 værnepligtige bortfaldet.

Den hidtidige ordning, hvorefter store dele af stampersonellet som en del af lønnen havde adgang til kost, er bragt til ophør fra 1. oktober i år, og herefter har denne efterhånden talstærke gruppe på lige fod med øvrige ansatte adgang til mod kontant betaling at købe kost.

De foranstaltninger, jeg her har omtalt, er efter min opfattelse vigtige skridt i retning af at omdanne kostforplejnings- og kantinevirksomheden til en cafeteriaordning. Ministeriet har endvidere truffet beslutning om, at man nu går over til at anvende industrielt forarbejdede fødevarer, og det er min opfattelse, at det herved efterhånden bliver muligt at give større valgfrihed mellem forskellige retter, end den nuværende ordning giver mulighed for. Der skulle altså også være mulighed for at tage det skridt, der må betragtes som et betydeligt skridt i retning af klimaudvalgets tanker, nemlig at hæve de kontante ydelser, de værnepligtige får, og til gengæld lade dem betale for kosten; jeg vil i hvert fald gerne drøfte med udvalget, hvornår vi kan iværksætte noget sådant.

En gennemførelse af en soldaterlønsordning som skitseret af klimaudvalget har som bekendt betydelige økonomiske konsekvenser, og det er formentlig ikke forslagsstillerens opfattelse, at merudgifterne skal dækkes ved overførsel fra forsvarrets nuværende bevillinger. Vi kan jo ikke komme uden om, at en fuld gennemførelse af de forslag, klimaudvalget er kommet med, vil bevirke, at personeldgifterne bliver endnu større og forsvarsbudgettet som helhed forøget. Jeg kan kun erklære mig tilfreds med, at forslagsstilleren selv tager det forbehold, at en ordning med soldaterløn må gennemføres successivt og i overensstemmelse med de foreliggende økonomiske muligheder. Endelig kan jeg give tilsagn om, at den praktiske gennem-